

VUOSIKERTOMUS 2016

YAD Youth Against Drugs ry

YHDISTYKSEN YHTEYSTIEDOT:

YAD Youth Against Drugs ry
Keskustoimisto, Lutakonaukio 3
40100 Jyväskylä
p. 040 827 6250, yad@yad.fi

Janne Paananen, toiminnanjohtaja
p. 040 551 9067, janne.paananen@yad.fi

Hallitus: hallitus@yad.fi

www.yad.fi

Sisällysluettelo

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus.....	3
2. Vuosi 2016 päihinänkuoressa	4
2.1 Vuoden 2016 painopistealueet ja niiden toteutuminen	4
3. Viestintä	5
3.1 Yleinen tiedottaminen.....	5
3.2 Tietomateriaalit	5
3.3 Verkkosivustot.....	6
3.4 Sosiaalinen media	6
3.5 Sisäinen tiedotus.....	7
4. Vapaaehtoistiemien toiminta.....	7
4.1 Festari- ja infopistetiimi	7
4.2 Paikallistoiminta.....	8
4.3 Päihdekasvatustiimi	8
4.4 Street Team	9
4.5 Koulutukset	10
5. Tukitoiminta	10
5.1 Tukityöllistäminen	10
5.2 Kokemusasiantuntijuus	11
5.3 Päihdeettömyyttä edistävä yhteisö	11
5.4 Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri	11
6. Projektit.....	12
6.1 Mutku netissä luki... - päihdekritiinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin	12
6.2 EXPA ja EXP2 – Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumeuudessa 2013-2016 ja 2016-2018.....	12
7. Yhteistyö	14
7.1 Valtakunnallinen yhteistyö	14
7.2 Paikallisen tason yhteistyö.....	14
8. Henkilöresurssit	15
8.1 Palkatut työntekijät.....	15
8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat	15
8.3 Hallitus.....	15
9. Talous ja rahoitus.....	16
9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2016.....	16
9.2 Julkinen rahoitus	16
9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta	17
9.4 YAD -materiaalimyynti	17
10. Toimitilat	17
11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi.....	17

VUOSIKERTOMUS 2016

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen **ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa**, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistyksen tarkoitus on toimia poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumeusaineiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihdeistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistoimintaa, toipuvien käyttäjien kokemusosaamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisen taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voi estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä:

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja osallisuudelle ehkäisevässä huumetyössä
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämishankkeiden, koulutusten, konsultaation ja verkostoyhteistyön keinoin
- Viestiä ja vaikuttaa useiden verkkosivujen, sosiaalisen median ja materiaaliuotannon kautta
- Tarjota tukitoimintaa, vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sekä tukityöllistämistä huumetaustaisille nuorille aikuisille

YAD toimii valtakunnallisesti, sen toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä, Tampereella ja Helsingissä. Lisäksi yhdistyksellä on nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallisia tiimejä muutamalla muulla paikkakunnalla.

Yhdistyksen toimintojen jäsenyys vuonna 2016:

VAPAAEHTOISTIIMIT infopiste- ja festarityö paikallistoiminta päihdekasvatus street team	TUKITOIMINTA ryhmät leirit työllistäminen yhdyskuntapalvelu kokemusasiantuntijuus
VIESTINTÄ nettisivut ja some materiaalit ja aineistot tiedotteet ja kampanjat yhteiskunnallinen vaikuttaminen	ASiantuntija- ja Kehittämistoiminta hankkeet koulutus konsultaatio verkostot

2. Vuosi 2016 pähkinäkuoressa

Vuosi 2016 sujui pääosin toimintasuunnitelman mukaan ja noudattaen vuosien 2016-2018 kolmivuotisstrategiaa. Sosiaalinen tilipito vuodelta 2016 valmistui infopiste- ja festaritiimistä, Street Teamistä, paikallistoiminnan tiimistä sekä EXP - kokemusasiantuntijuushankkeesta.

YAD:ssa työskenteli 2016 toimistopaikkakunnilla Jyväskylässä, Tampereella ja Helsingissä 11 työntekijää ja kaksi oppisopimustyöntekijää. Henkilötyövuosia kertyi 7,4.

Helsingissä lopetettiin tammikuun jälkeen tukiystävätoiminta, koska kaupunki ei enää myöntänyt avustusta toimintaan. Näin Helsingin alivuokrasopimus irtisanottiin ja työntekijän sopimusta ei enää jatkettu.

Vapaaehtoisten pyörittämiä paikallistiimejä oli 8 eri puolilla Suomea. Turkuun perustettiin uusi tiimi ja Suolahti lakkautettiin. Kaikkein aktiivisinta toiminta oli toimistopaikkakuntien paikallistiimeissä. Yhdistyksen varsinaisessa jäsenmäärässä tapahtui ensimmäisen kerran moneen vuoteen hieman nousua: 132 → 136. Ilahduttavaa oli etenkin uusien jäsenten lisääntynyt määrä.

Toiminnassa oli mukana enemmän vapaaehtoisia kuin edellisvuonna (suluissa vuoden 2015 määrät): paikallisosastotiimissä mukana oli 99 (124), infopiste- ja festaritiimissä 50 (40), Street Teamissä 300 (182) sekä päihdekasvatustiimissä 15 (13). Osa vapaaehtoisista toimii useassa tiimissä. Myös järjestön koulutuksiin ja tapahtumiin osallistui edellisvuotta enemmän nuoria.

Kehittämistyötä tehtiin vuonna 2016 kolmessa projektissa. RAY:n rahoittama Expa kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumeityössä loppui keväällä ja välittömästi siitä jatkui myös RAY:n rahoittama EXP2 -jatkohanke, jossa pyritään levittämään ensimmäisen hankkeen mallia sekä parantamaan huumeita käyttävien ihmisten kohtaamisvalmiuksia kouluttamalla sosiaali- ja terveysalalle tähtääviä opiskelijoita. EXP2 jatkuu kevääseen 2018 asti.

Täysin uutena alkoi keväällä OKM-rahoitteinen "Mutku netissä luki..." - päihdekriittinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyöhön -hanke, jossa kehitetään verkkovapaaehtoistyön mahdollisuuksia ja luodaan verkkokoulutus nuorille. Myös "Mutku netissä luki..." -hanke jatkuu kevääseen 2018.

Kehittämisen ja konseptointityön tuloksena YAD tuotti Stiftelsen 7:nde Mars säätiön tuella kaksi uutta päihdekasvatusmenetelmää nuoria kohtaavien ammattilaisten käyttöön.

2.1 Vuoden 2016 painopistealueet ja niiden toteutuminen

1. Vapaaehtoisten hyvinvointi ja jaksaminen

Vapaaehtoisten tukeen, jaksamiseen ja hyvinvointiin panostettiin kaikissa YAD:n koulutuksissa. Peruskoulutusten lisäksi vapaaehtoisille järjestettiin neljä viikonlopputapahtumaa (keväällä tiimipäivät Kööpenhaminassa, syksyllä tiimipäivät ja festarityön purkuviikonloppu Jyväskylässä sekä joulukuussa viikonloppu paikallistiimien ohjaajille), joissa he pääsivät arvioimaan ja kehittämään YAD:n vapaaehtoistyötä.

2. Viestintä ja vaikuttamistyö

Viestintään palkattiin edellisvuoden tapaan osa-aikainen järjestötiedottaja. Viestinnän painopiste oli sosiaalisen median monipuolistamisessa. YAD aktivoitui yhä enemmän

Instagramissa ja YouTubessa. Vuoden aikana tehtiin kolmea kampanjaa: 419 – Mieti vielä, Puhu huumeista nuorten kanssa ja Viikon väite.

3. Kokemusasiantuntijuus- ja tukitoiminta

Expa - kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -hanke saatiin maaliin ja jatkohanke käynnistyi keväällä 2016. Jatkohankkeen ensimmäisenä vuonna työstettiin eritoten kokemusasiantuntijoiden sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille suunnattua menetelmää. Helsingin tukiystävätoiminta lakkautettiin rahoituksen lakattua. Perustyössä pilotoitiin yksilötukikoulutus ja aloitettiin ensimmäiset tukisuhteet.

4. Kannabiskeskustelu- ja menetelmät

YAD julkaisi keväällä **419 - mieti vielä** -kampanjan, jonka tavoitteena oli saada kannabista jo käyttävät ihmiset pohtimaan omaa käyttöönsä. Kannabiskeskustelua jatkettiin myös muutamissa seminaareissa. A-klinikkasäätiön kanssa ylläpidettiin Päihdelinkin keskustelufoorumille kannabiksen käyttäjille suunnattua Savusauna-osiota, joskin siellä keskustelu hiipui sen verran, että se toimii lähinnä tietopankkina.

5. Nuorten parissa toimivat ammattilaiset

YAD tarjosi edelleen kahdenlaista tilauskoulutusta nuoria kohtaaville ammattilaisille. **Kättä pidempää** -koulutus keskittyy päihdekasvatukseen ja päihdekasvatusmenetelmiin ja **Meidän pitäis puhua** -koulutus päihdeasioiden puheeksi ottamiseen. Näiden lisäksi kehitettiin yhteistyössä Preventiimin kanssa uusi koulutus, jota aletaan toteuttamaan kevästä 2017 lähtien.

3. Viestintä

3.1 Yleinen tiedottaminen

Tiedotustoiminta YAD:ssa tarkoittaa monipuolisen tiedon ja näkökulmien jakamista huumausaineiden käyttöön ja päihdehaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvissä kysymyksissä sekä yhdistyksen omasta toiminnasta viestimistä. Yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja sosiaaliseen mediaan osallistumalla on osa yhdistyksen toimintaa.

Vuonna 2016 viestinnän keskeisiä teemoja olivat käyttäjien ja toipujien asema yhteiskunnassa sekä kannabikseen liittyvät eri näkökulmat. Tavoitteena oli monipuolisen kannabiskeskustelun syventäminen, kokemusasiantuntijuuden ja tukitoiminnan mainostaminen, sekä päihdekasvatustyön tukeminen tarjoamalla välineitä, menetelmiä ja tietoa nuorten kanssa työtä tekeville.

Tiedotteita eri medioihin lähetettiin vuoden 2016 aikana yhteensä 4. Lisäksi YAD:n toiminnasta ja koulutuksista lähetettiin 8 tiedotetta yhteistyöverkostoille. Maaliskuussa 2013 yhdistyksen viestintäkokonaisuutta koordinoimaan palkattu järjestötiedottaja jatkoi tehtävässään vuonna 2016.

3.2 Tietomateriaalit

Yhdistyksen toimistoilta ja verkkokaupasta www.yad.fi/yadstore oli tilattavissa ilmaisia ja maksullisia YAD:n tuottamia esitteitä ja materiaaleja yhdistyksen toimintaan sekä päihde- ja huumetietoon liittyen. Yhdistyksen materiaalit olivat vuonna 2016 laajalti jaossa mm. infopisteillä festareilla ja muissa tapahtumissa, kouluilla sekä Street Team -toiminnan välityksellä. Myytävistä tietomateriaaleista kysytyimpiä 2016 olivat **aineinfokortit**, joita tilattiin lähes kymmenen tuhatta. Myös **Kannabis Mythbuster** -esitteet ja **tarrat** olivat suosittuja.

Vuonna 2016 Nuorisotyön viikolla lokakuussa YAD toteutti ***Puhu huumeista nuorten kanssa – me tuemme sinua*** -nimisen kampanjan, jossa jaettiin YAD:n päihdekasvatuspaketteja 50 nopeimmalle nuorten kanssa työtä tekeväälle. Kampanja saavutti suuren suosion ja kaikki paketit jaettiin jo ensimmäisen päivän aikana.

3.3 Verkkosivustot

Vuonna 2014 uudistettu pääsivusto www.yad.fi tarjoaa tietoa huumausaineista, YAD:n toiminnasta sekä osallistumismahdollisuuksista. Sivustolla vieraili 23 487 kävijää vuonna 2016.

YAD:n blogissa www.kiinnostaakohuumeet.fi julkaistiin vuonna 2016 työntekijöiden, vapaaehtoisten ja vierailijoiden kirjoituksia keskimäärin joka toinen viikko. Vuonna 2016 blogisivustolla vieraili 7 600 kävijää.

Vuonna 2015 uudistetulla YAD Street Teamin sivustolla www.yad.fi/streetteam oli vuoden 2016 aikana 11 100 kävijää. Street Teamin uusittu blogi tavoitti 3 900 lukijaa vuonna 2016.

Huumebiisit.fi-sivustolla voi kuunnella ja kommentoida huumeiden käyttöä käsittelevää musiikkia. Sivuston kävijämäärä oli vuonna 2016 15 550.

Kokemuksia YAD:n festarityöstä jaettiin vapaaehtoisten toimesta kesällä 2016 www.yadinfopisteilla.fi -blogissa.

Vuonna 2004 päättyneen huumeet ja maailmankauppa -teeman esiin nostaneen HuumeBoikotti -projektin toimintaa on jatkettu pienemmällä volyymilla osana YAD:n perustyötä. HuumeBoikotilla on omat nettisivut www.huumeboikotti.org, jonne aiheesta on kerätty laajasti tietoa.

Vuonna 2012 yhteistyössä kirjailija Juha Vuorisen ja Diktaattori-kustannuksen kanssa toteutetulla www.pilvenreunalla.com -sivustolla oli huumetietoa, erilaisia testejä ja kirjoituksia päihteisiin liittyen. Sivustoa ei enää päivitetä.

3.4 Sosiaalinen media

Vuonna 2016 YAD:n viestintä painottui sosiaaliseen mediaan ja oli aiempaa monikanavaisempaa. Tavoitteena oli ohjata sosiaalisen median sisällöntuotantoa vapaaehtoisille ja tukea nuorten omaa ilmaisua sisällöntuottajina.

Facebookissa YAD:lla oli vuonna 2016 yli 10 eri sivua ja -ryhmää, joiden jäsenmäärä oli yhteensä noin 8 700 henkeä. Facebookia käytettiin vapaaehtoisten kanssa viestimiseen, tapahtumien markkinointiin ja ajankohtaisen päihdeuutisoinnin jakamiseen sekä siihen liittyvään keskusteluun. Myssy pois silmiltä -kampanjan omassa Facebook-ryhmässä keskusteltiin kannabisasioista ja niihin liittyvistä uutisoinneista.

YAD:n Instagram-tilillä www.yad.fi/instagram julkaistiin aktiivisesti kuvia YAD:n toiminnasta ja niitä seurasi 424 henkilöä. Street Teamilla oli käytössään oma Instagram-tili, www.instagram.com/yad_street_team, jonka seuraajamäärä oli 382.

YAD:n Twitter-tilillä www.yad.fi/twitter julkaistiin ajankohtaisia twiittejä päihdetyöhön ja järjestötoimintaan liittyen. Twitterissä YAD:lla oli 425 seuraajaa.

Vuonna 2016 YAD:n YouTube-kanavalle www.yad.fi/youtube lanseerattiin uusi vapaaehtoisten tuottama **Viikon väite**-videosarja, jonka tarkoituksena on tarjota ajattelun aiheita huumeekysymyksissä. Videoita YAD:n kanavalla katseltiin yli 3 000 kertaa.

3.5 Sisäinen tiedotus

Yhdistyksen ja päihdekentän ajankohtaisasioista tiedottava jäsenlehti Yadilainen ilmestyi vuonna 2016 4 kertaa. YAD:n ajankohtaisasioista tiedottava sähköinen uutiskirje Yaddikti ilmestyi 6 kertaa. Vuoden 2016 lopussa Yaddikti-uutiskirjeellä oli 436 tilaajaa.

Työyhteisön sisäinen tiedotus toteutettiin pääasiassa sähköpostiviestien ja säännöllisten työraporttien välityksellä sekä työyhteisön palaverissa. Paikallisosastot tiedottivat toiminnastaan alueensa jäsenille pääasiassa sähköpostitse ja Facebookissa. WhatsAppia hyödynnettiin erityisesti Street Teamin sisäiseen viestintään.

4. Vapaaehtoistiimien toiminta

YAD:n vapaaehtoisvoimin toteutettava perustoiminta on jaettu neljään valtakunnalliseen vapaaehtoistiimiin: infopiste- ja festaritiimi, päihdekasvatustiimi, paikallistoiminnan tiimi sekä Street Team. Tiimien toiminta on mallinnettu tiimimanualeihin tasalaatuisuuden varmentamiseksi. Tiimeihin voi liittyä kuka tahansa vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunut asuinpaikasta riippumatta ja osallistua tiimin toimintaan käytyään ensin toimintaan valmentavan koulutuksen. Tiimien kautta voi osallistua juuri itseään kiinnostavaan toimintaan sekä saada kutsuja kohdennetusti tietyn tiimin toimintoihin. Eri tiimeissä oli jäseniä listoilla muutamasta kymmenestä useampaan tuhanteen. Vapaaehtoistoimintaan osallistui infopiste- ja festaritiimissä, päihdekasvatustiimissä sekä paikallisosastotiimissä vuoden aikana 164 vapaaehtoista ja Street Teamissä 300 henkilöä teki tehtäviä. Eri tiimeissä toimii osin samoja vapaaehtoisia.

4.1 Festari- ja infopistetiimi

Vertaisvaikuttaminen festareilla on yksi yhdistyksen alkuperäisistä toimintamuodoista. Festarityössä toteutuu ehkäisevän huumetyön ja päihdekasvatuksen tärkeä perusajatus: vuorovaikutus ja kohtaaminen. Infopistetyössä mennään sinne missä nuoretkin ovat.

YAD:n vapaaehtoiset osallistuivat musiikkifestivaaleille ja muihin valtakunnallisiin nuorisotapahtumiin pitäen infopisteitä. YAD:n infopiste vietiin kuuteentoista tapahtumaan, jotka olivat Assembly, South Park, Tampere Metal Meeting, Purpflash, Nummirock, Provinssirock, Summer Up, Ilosaarirock, Kosmos, Pipefest, Roihu, Qstock, Puntala, Kuopiorock, Porispere ja Blockfest. Infopisteellä työskenteli kesän aikana 50 eri vapaaehtoista. Infopisteillä kohdattiin yhteensä 3754 kävijää. Kävijöistä 1611 osallistui huumeeteskusteluun. Suosituimmat keskustelunaiheet olivat oma päihteiden käyttö, kohtuukäyttö, päihteiden käyttö yleisesti sekä huumeet ja terveys. Kirjatuista keskusteluista arvioitiin 58% herättäneen uusia ajatuksia paljon, melko paljon tai jonkin verran.

Infopisteillä pidettiin mukana toiminnallisia päihdeteemaisia elementtejä, kuten tehdä pinssejä huumeaiheilla sloganeilla, ottaa Narkomaanileima tai vesitatuointeja. Lisäksi mainostettiin #streittinäfestareilla -haastetta. Vapaaehtoistyöntekijöiden osallisuutta vahvistettiin jokaisen festarin omalla someryhmällä sekä koko tiimin yhteisellä ryhmällä.

Kesän loppuun toteutettiin festariryöön purkuviikonloppu, johon osallistui 24 vapaaehtoista. Purkuviikonlopun tarkoitus on vapaaehtoistoiminnan ohjaus, vapaaehtoisten tuki ja palkitseminen sekä toiminnan läpikäynti ja kehittäminen. Viikonlopussa tiimi tuotti palautteiden pohjalta linjauksen korvaushoitoasiakkaiden osallistumisesta tiimiin.

Valtakunnallisten tapahtumien lisäksi paikallistiimit pitivät infopisteitä 30 kertaa erilaisissa paikallisissa tapahtumissa. Vuoden 2016 infopistetyöstä on koottu sosiaalinen tilinpito, jonka pohjalta toimintaa arvioidaan ja kehitetään.

4.2 Paikallistoiminta

Paikallistoiminta on nuorten vapaaehtoisten itsensä järjestämää toimintaa, jota YAD:n työntekijät tukevat. Paikallistoiminnan vapaaehtoiset järjestivät paikkakunnillaan kokoontumisia, erilaisia tapahtumia, leirejä, koulutuksia, pitivät infopisteitä nuorten tapahtumissa sekä YAD-infoja ja päihdekasvatustunteja kouluilla. Paikallistoiminnan tiimit toimivat yhteistyössä kunnan nuoriso- ja vapaa-aikatoimen sekä yhdistysten kanssa. Toimintaa markkinoidaan ja siitä tiedotetaan erityisesti nuorille ja niin sanotuissa riskiryhmissä oleville, mutta myös yhteistyökumppaneille. Paikallistiimit hyödyntävät monipuolisesti sosiaalisia medioita tiedotuksessa ja nuorten tavoittamiseksi. Osassa paikallisosastoja toimintaan osallistuu päihdetaustaisia henkilöitä ja osalla paikkakunnista pyritetään tukiystävöimintää.

Paikallisosastoissa eniten aktiivisia vapaaehtoisia sijoittuu ikähaarukkaan 18-23-vuotiaat, seuraavaksi eniten vapaaehtoisia on 24-29-vuotiaiden ryhmästä. Satunnaisten kävijöiden suurin ikäryhmä on myös 18-23-vuotiaat. Paikallistoiminnan kävijämäärät vaihtelevat paikkakunnittain ja kerroittain.

Paikallistiimejä oli vuonna 2016 kahdeksan: Jyväskylä, Helsinki, Saarijärvi, Tampere, Suolahti, Turku, Kajaani ja Oulu. Näistä uusia oli Turku. Vuonna 2016 toimintansa päätti Suolahden paikallistiimi.

Kullakin paikallistiimillä oli käytössään oma Facebook-ryhmä tai tiedotussivu. Näissä ryhmissä oli vuoden loppuun mennessä yhteensä 212 jäsentä.

Valtakunnallinen yhdistys tuki paikallistoimintaa materiaalein, koulutuksin, tapahtumin, työntekijöiden tuella ja taloustuella, jota paikallistiimit saavat toiminnan aloitukseen ja voivat hakea tarvittaessa tapahtumiin. Paikallistiimien vastuunkantajat kokivat työntekijöiltä saamansa tuen riittäväksi.

4.3 Päihdekasvatustiimi

YAD:n päihdekasvatustiimi tarjoaa erilaisia päihdekasvatuksellisia tuokiota nuorten ryhmille nuorten vapaa-ajan ympäristöihin, lastensuojelulaitoksiin ja koulujen teemapäiviin. Päihdekasvatustiimiin kuuluu 16 vuotta täyttäneitä YAD:n vapaaehtoisia, jotka ovat käyneet toimintaan perehdyttävän koulutuksen. Päihdekasvatustiimissä käytetään toiminnallisia ja vuorovaikutuksellisia päihdekasvatuksen menetelmiä. Myös päihdekasvatustuokioiden sisällöt voidaan suunnitella yhteistyössä nuorten kanssa.

Vuonna 2013 alkaneen Expa - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -projektin myötä päihdekasvatustiimiin on saatu mukaan myös kokemusasiantuntijoita. Expa-projektin kokemusasiantuntijat ovat huumeongelmasta toipuvia nuoria aikuisia, jotka haluavat tehdä vertaiskasvatuksellista päihdetyötä nuorten parissa. Kokemusasiantuntijat tekevät päihdekasvatusta Expa-projektissa kehitetyn Ränni- menetelmän avulla nuorten ja nuorten aikuisten ryhmille.

Vuonna 2016 YAD:lla oli käytössä yhteensä neljä erilaista toiminnallista päihdekasvatusmenetelmää. Menetelmäkortteja hyödynnettiin paitsi yhdistyksen omassa toiminnassa, koulutettiin niiden käyttöä myös muille nuorten ryhmien kanssa työskenteleville, kuten nuorisotyöntekijöille, koulun henkilöstölle ja lastensuojelun työntekijöille. Korttien tarkoituksena on toimia nuorten ja nuorten aikuisten kanssa käytävien päihdekeskustelujen käynnistäjänä ja virittäjänä. Kortteja on myös myyty osana yhdistyksen varainhankintaa. Korteista "Oma asia?" -pakka pyrkii kuvien avulla esittämään huumeiden käytön erilaisia seuraamuksia sekä yksilön lähipiirin ja asuinympäristön näkökulmista, mutta myös globaalisti. "Väitteitä päihteistä"- kortit haastavat tarkastelemaan omia näkökulmia niin päihteiden käytöstä, päihdepolitiikasta kuin päihdekasvatuksestakin. "Addiktiokortit" herättelevät pohtimaan erilaisten riippuvuuksien yhtäläisyyksiä ja eroja ja sitä, mistä erilaisiin ongelmiin voi saada apua. "Mielikuvani päihteistä"- korttien avulla vertaillaan päihteiden ominaisuuksia, yhtäläisyyksiä ja eroja. Samalla voidaan purkaa virheellisiä käsityksiä eri päihteisiin liittyen. Päihdekasvatuksen lisäksi kaikki menetelmäkortit sopivat myös opiskelijoiden tai työntekijöiden päihdetietojen ja päihdekasvatuksellisiin keskusteluihin liittyvien valmiuksien lisäämiseen.

Vuonna 2016 järjestettiin päihdekasvatustiimissä yksi vapaaehtoisille suunnattu Kättä Pidempää -menetelmäkoulutusta Tampereella. Koulutukseen osallistui yhteensä seitsemän henkilöä. Lisäksi yhdistyksen vapaaehtoisia ja työntekijöitä osallistui SPR:n kamavapaille sekä kouluttajan että osallistujan rooleissa. Ammattilaisille suunnattuja Kättä pidempää -tilauskoulutuksia järjestettiin yhteensä neljä kappaletta, ja niihin osallistui yhteensä 42 nuorten kanssa työskentelevää henkilöä. Päihdekasvatustiimi toteutti vuonna 2016 yhteensä 10 päihdekasvatuksellista tuokiota nuorten kanssa oppilaitoksissa, nuorisotaloilla ja esimerkiksi lastensuojelulaitoksissa.

4.4 Street Team

Street Teamin tavoitteena on tarjota mahdollisuus vapaaehtoistyöhön missä päin Suomea tahansa ja madaltaa vapaaehtoistyön tekemisen kynnyksiä korostamalla nuorten omaa päätösvaltaa toiminnan sitouttavuuden suhteen. YAD:n street teamiläiset toimivat ja toteuttavat verkossa sekä fyysisissä lähiympäristöissään erilaisia tehtäviä viedäkseen eteenpäin huumeetonta elämäntapaa ja kriittistä suhtautumista päihteiden käyttöön. Vuonna 2016 oli ensimmäinen vuosi, jolloin Street Team oli osa YAD:n perustoimintaa.

Street Teamin tehtävien kautta nuoria pyritään kannustamaan kriittiseen ajatteluun ja omien mielipiteiden esille tuomiseen, avoimeen keskusteluun ja vapaaehtoistyöhön huumeettomuuden edistämiseksi. Street Team -toiminnan avulla pyritään rakentamaan nuorille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa itselle sopivalla tavalla. Verkkovälitteisyys mahdollistaa nuorille yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet asuinpaikkakunnasta riippumatta. Tiimin tavoitteena on omalta osaltaan kehittää verkkonuoriso- ja verkkovapaaehtoistyötä eteenpäin.

Street Teamin toiminnassa tavoitellaan vuositasolla kahtasataa aktiivista nuorta ja uusien rekisteröityneiden määrällinen tavoite on 350 nuorta per vuosi. Vuonna 2016 nuoria rekisteröityi yhteensä 1173 kaikista maakunnista ja aktiivisia nuoria oli tasan 300. Tehtäviä palautettiin hyväksytysti yhteensä 1174. Uusia tehtäviä ilmestyi 16. Toiminnasta vastaa 60 % työajalla verkkovapaaehtoistyön suunnittelija. Lisäksi Street Teamissa on mahdollisuus tarjota kerrallaan paikka 1-2 harjoittelijalle / työkokeilijalle / kuntouttavan työtoiminnan tekijälle.

Vuonna 2016 pääpaino oli Street Teamin yhteisöllisyyden ja osallisuuden kehittämisessä. Työvälineiksi otettiin käyttöön WhatsApp sekä Discord-sovellus, jossa syksystä alkaen oli mahdollisuus keskustella reaaliaikaisesti muiden street teamiläisten kanssa kerran viikossa. Ylläpito osallistui kaikkiin

keskiviikkoiltaisain järjestettyihin keskusteluihin. Osallisuutta lisättiin myös tehtävillä, joissa nuoret saavat itse suunnitella materiaalia, kilpailuilla sekä sillä, että nuoret otettiin aiempaa vahvemmin mukaan uusien materiaalien suunnitteluun ja toteutukseen.

4.5 Koulutukset

YAD:n koulutukset ovat lähtökohtaisesti johonkin yhdistyksen vapaaehtoistyön toimintamuotoon tähtääviä tai toimintaan osallistuvien vapaaehtoisten osaamista täydentäviä. Yhdistyksen omien vapaaehtoisten lisäksi koulutuksiin on osallistunut myös yhdistyksen ulkopuolisia henkilöitä, kuten nuorten kanssa työskenteleviä aikuisia, nuoriso-, sosiaali- ja terveysalojen opiskelijoita ja muiden yhdistysten vapaaehtoisia. Koulutusten hinta on pyritty pitämään edullisena, jotta osallistumismaksu ei sulkisi ketään koulutuksen puolelle.

Infopiste- ja festarityön vapaaehtoisille YAD:lla on kaksi koulutusta: Infopistekoulutus ja Infopistevastaavakoulutus. Infopistekoulutuksen tavoitteena on antaa osallistujilleen valmiudet YAD:n infopisteillä toimimiseen. Koulutuksessa saa tietoa huumeista ja ehkäisevästä huumetyöstä sekä eväitä ja välineitä huume keskusteluun. Infopistevastaavakoulutus on tarkoitettu yli 18-vuotiaille infopistekoulutuksen käyneille ja jonkin verran festarityöstä kokemusta omaaville yadilaisille. Koulutus valmistaa vapaaehtoiset toimimaan vastuuhenkilön roolissa festarireissuilla. Infopistekoulutuksia järjestettiin 2 ja osallistujia oli yhteensä 34. Lisäksi järjestettiin yksi vastaavien koulutus, johon osallistui seitsemän vapaaehtoista.

Vapaaehtoistyöhön tähtäävien koulutusten lisäksi YAD tarjoaa ammattilaisten ryhmille räätälöityä Kättä pidempää -ehkäisevän päihdetyön menetelmäkoulutusta. Koulutuksen tarkoituksena on tutustua nuorten kanssa tehtävään laadukkaan ehkäisevän päihdetyön teoriaan ja peruseriaatteisiin, sekä harjoitella kahden toiminnallisen menetelmän käyttöä. Vuonna 2016 YAD:ssa järjestettiin yhteensä 4 koulutusta ammattilaisille neljällä eri paikkakunnalla ja yksi koulutus vapaaehtoisille. Koulutuksiin osallistui yhteensä 49 henkilöä.

5. Tukitoiminta

YAD:n tukitoimintaa toteutetaan seuraavin tavoin:

- Tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalveluspaikat päihdetaustaisille
- Kokemusasiantuntijanäkökulma eri toiminnoissa
- Päihteettömyyttä edistävä yhteisö
- Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri huumeista irti pyrkiville

YAD:n työntekijät tarjoavat mahdollisuuksiensa mukaan keskustelutukea päihteistä irti pyrkiville ja tietoa alueensa hoito- ja tukipalveluista sekä toimivat joskus myös tukiystävinä. Tukitoiminnat painottuvat toimistopaikkakunnille.

5.1 Tukityöllistäminen

Työllistymis- ja harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen päihdetaustaisille on osa YAD:n tukitoimintaa. Työharjoittelun, työelämävalmennuksen tai työkokeilun kautta päihdetaustainen voi kääntää omaan

taustaansa ja kokemustaan vahvuudeksi ja osallistua ehkäisevään huumetyöhön. Työharjoittelut toimivat usein ponnahduslautana työllistettyjen hakeutumiselle sosiaalialan opintoihin ja nuoriso- tai päihdealan töihin. YAD tarjoaa myös yhdyskuntapalveluspaikkoja päihteisiin kytkeytyvistä rikoksista tuomituille tai päihdetaustan omaaville yhdyskuntapalvelustaan suorittaville. Tavoitteena on tarjota päihteettömän yhteisön tukea palveluksen suorittamisen yhteydessä. Tällaisia tukityöllistettyjä ja yhdyskuntapalveluksen suorittajia pyritään samaan YAD:hen vuosittain 4-8 henkilöä. Vuonna 2016 heitä oli kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeilussa kuusi henkilöä. Tämän lisäksi koulujen harjoitteluja YAD:lle suoritti kuusi opiskelijaa. Yhdyskuntapalveluksen suorittajia ei ollut lainkaan.

5.2 Kokemusasiantuntijuus

Kokemusasiantuntijuuden teemaa pidettiin esillä läpi vuoden 2016 etenkin EXPA - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -hankkeen voimin. Kokemusasiantuntijaksi nimitetään YAD:ssa EXPA-hankkeen Jalostamo-koulutuksen käynnyttä kokemustaustaista, 18–35-vuotiasta nuorta aikuista.

Yhdistyksen toiminnassa ei kuitenkaan tarvitse tuoda esiin omaa kokemustaustaansa ellei niin halua. Arvostamalla kokemustietoa ja yhdistelemällä sitä ammattilaistoimintaan sekä YAD:n koulutuksiin saadaan esiin monipuolista näkökulmaa huumeiden käytön maailmaan ja käytön syihin sekä viranomaisten taholta ilmeneviin päihdetaustaisen kohtaamisen ja kohtelun epäkohtiin, jotka leimaavat käytön lopettaneita vielä pitkään. Kokemustietoa hyödynnettiin projektin lisäksi YAD:n **kannabistyössä** 419 – Mieti vielä -kampanjan valmistelussa.

5.3 Päihteettömyyttä edistävä yhteisö

YAD:n toimintoihin voivat osallistua niin tavalliset kuin **päihteistä eroon pyrkivät nuoret**. Tavoitteena on muun muassa **luoda huumeettomia ihmissuhteita ja tukea päihteetöntä elämäntapaa** tekemisen ja yhdessäolon kautta. Vapaaehtoistoimijoiden muodostamalla turvaverkolla ja yhteisöllisellä tuella on suuri merkitys ehkäistäessä toiminnan piiriin kuuluvien entisten käyttäjien retkahduksia. Päihteettömät toiminnot ja kokemukset rohkaisevat ja innostavat jäsenistöä ylipäättään päihneiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen. Vapaaehtoisena toimiminen rakentaa uutta myönteistä identiteettiä ja minäkuvaa päihdetaustaiselle.

Tukea tarvitsevat ohjautuivat YAD:n toimintaan hoitopaikkojen, viranomaiskontaktien ja ”puskaradion” kautta. YAD:n toimintaa pyritään ylipäättään tarjoamaan myös nuorille, jotka ovat niin sanottua riskiryhmää esimerkiksi päihneiden käytön suhteen tai muuten vailla harrastustoimintaa. Vuonna 2016 ainakin kolmen paikallisosaston toiminnassa oli mukana entisiä huumeiden käyttäjiä. Yhdistyksen vapaaehtoisista päihdetaustaisia arvioidaan olevan 10–15%.

5.4 Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri

YAD koulutti vuonna 2016 viisi tukiystävää toimimaan tukihenkilönä Tampereella ja Jyväskylässä. Tuettava voi olla 16-29-vuotias päihdekuntoutuja, joka on lopettanut huumeiden käytön ja kaipaa kuntoutumisen tueksi uusia sosiaalisia kontakteja ja vapaa-ajan aktiviteetteja. Tai henkilö, jolla on tarve huumeettomaan ympäristöön ja sosiaalisiin suhteisiin läheisen päihneiden käytön takia. Vuoden 2016 aikana toteutui yksi tukisuhde, jonka aikana tukipari tapasi yhdeksän kertaa.

Vuonna 2016 YAD järjesti yhteistyössä KRIS-Tampere ry:n kanssa tukileirin päihdetaustaisille nuorille aikuisille. Parkanossa järjestetyille leirille osallistui yhteensä parisen kymmentä entistä huumeiden ongelmakäyttäjää, joista puolet oli YAD:n ja puolet KRIS-Tampere ry:n toiminnassa mukana olevia

nuoria aikuisia. Leirillä nuorten aikuisten päihteetöntä arkea tuettiin erilaisten keskusteluryhmien, elämyksellisten aktiviteettien, päihteettömän yhdessäolon ja uusien sosiaalisten kontaktien kautta. Lisäksi leirillä kävi vierailemassa jalkapallo-ottelun, syömisen ja saunomisen merkeissä Sininauhaliiton nuorille suunnatun huume kuntoutuskoti Villa Hockeyyn 12 kuntoutujaa. Leiri oli onnistunut niin leiriläisten kuin järjestävien tahojenkin näkökulmasta ja yhteistyötä jatketaan myös kesällä 2017.

Päihderiippuvuudesta toipuville nuorille aikuisille (18-35v.) YAD on toteuttanut ryhmämuotoista tukitoimintaa Helsingissä usean vuoden ajan. Vuodelle 2016 Helsingin kaupunki ei enää myöntänyt avustusta toimintaan, joten ryhmä lakkautettiin vuoden 2016 tammikuun jälkeen.

6. Projektit

6.1 Mutku netissä luki... - päihdekriittinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin

Toukokuussa 2016 alkoi Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama ”Mutku netissä luki...” -hanke, jossa projektityöntekijänä toimii Street Teamin verkkovapaaehtoistyön suunnittelija 20 prosentin työaikaresurssilla.

Hankkeen tavoitteena on lisätä nuorten päihdekriittistä ajattelua sekä kehittää heidän medialukutaitoaan. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat 13–17-vuotiaat nuoret, jotka toimivat YAD Street Teamissä. Street Teamin nuoret osallistuvat hankkeen suunnitteluun, toteutukseen sekä arviointiin koko prosessin ajan. Hankkeen päämääränä on kehittää ehkäisevän päihde- ja huumetyön toimintatapoja, sekä tuoda päihdekasvatusta ja kolmannen sektorin toimintaa nuoria kiinnostavalla tavalla verkkoympäristöön. Projektin aikana luodaan Street Teamin pelillistä toimintamallia hyödyntäen koulutuskokonaisuus, joka on myös muiden nuoris- ja ehkäisevän päihdetyön toimijoiden käytettävissä.

Hankkeen yhteistyökumppaneita vuonna 2016 olivat Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Music Against Drugs, Pelastakaa Lapset, Preventiimi sekä Verkkonuorisotyön kehittämiskeskus Verke. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui vuonna 2016 kolme kertaa. Ohjausryhmän jäsenet auttoivat ja tukivat projektityöntekijää. Alun perin ajatuksena oli luoda pelillinen koulutus, joka kytkeytyisi Street Teamin tehtäviin, mutta ohjausryhmän jäsenen ehdotuksesta koulutus päätettiin luoda Street Teamin omalle sivustolle erilliseksi kokonaisuudeksi kuitenkin niin, että Street Teamin olemassa olevaa toimintamallia hyödynnetään koulutuksen pohjana. Koulutuksen ensimmäisen pilotin julkaisuajankohdaksi määriteltiin mediataitoviikko helmikuussa 2017. Nuorille järjestetyn nimikilpailun perustella koulutuksen nimeksi valikoitui Kamaa somessa.

Vuoden 2016 aikana kartoitettiin nuorten ajatuksia ja tavoitteita koulutukselle ja laadittiin tavoitteiden mukaiset tehtäväluonnokset, joita jatkokehitettiin yhdessä nuorten kanssa. Koulutus jakautuu viiteen tasoon ja siinä on yhteensä yhdeksän tehtävää sekä yksi bonustehtävä.

6.2 EXPA ja EXP2 – Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä 2013-2016 ja 2016-2018

EXPA - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -hanke saatiin päätökseen keväällä 2016. Hankkeessa kehitettiin laadukkaana ehkäisevän huumetyön kriteerit täyttävää, kokemusasiantuntijuuteen perustuvaa ehkäisevää huumetyötä. Pilottihankkeesta julkaistiin syyskuussa kirja, jossa kuvataan kokemustoiminnan tilaa ja taustoja Suomessa sekä arvioidaan hankkeen toimintaa

ja tuloksia. EXPA-projekti sai jatkoa Exp2-hankkeesta, jossa on kahden vuoden aikana tarkoitus vakiinnuttaa toimintaa, laajentaa sitä useammalle paikkakunnalle kouluttamalla muita järjestöjä toteuttamaan kokemusasiantuntijapohjaista päihdekasvatusta omassa työssään sekä kehittää sote- ja ohjausalojen opiskelijoille ja ammattilaisille koulutus huumeidenkäyttäjien ja toipujien kohtaamisesta.

Vuonna 2016 hankkeessa koulutettiin 3 uutta kokemusasiantuntijaa Tampereella ja 2 Jyväskylässä. Koulutettujen kokemusasiantuntijoiden määrä jäi tavoitteesta 14 henkilöllä. Emme ole onnistuneet löytämään tarpeeksi käyttötaustaisia alle 35-vuotiaita, sopivassa kuntoutumisen vaiheessa olevia ihmisiä, joilla olisi kiinnostus tehdä ehkäisevää päihdetyötä vapaaehtoisena. Tämä siitä huolimatta, että yhteistyötä on entisestään tiivistetty monien toipuvien kanssa toimivien tahojen kanssa. Lisäksi kokemusasiantuntijoista 3 kävi jatkokoulutus Gurustamon, jonka jälkeen koulutetut voivat vastata Ränni-keikasta ilman työntekijää. Loppusyksystä järjestetyssä lisäkoulutuksessa koulutettiin vielä 6 kokemusasiantuntijaa vetämään ammattilaisilla ja soveltuvien alojen opiskelijoille kohtaamiskoulutuksia.

Vuoden 2016 aikana tehtiin 28 päihdekasvatuskeikka Ränniä (20 Tampereen alueella ja 8 Jyväskylän seudulla), joissa kohdattiin yhteensä 249 nuorta. Tavoitteena oli tehdä vähintään 10 keikkaa kokemusasiantuntijaparina ilman työntekijää, mutta myöhäisen jatkokoulutusajankohdan ja työntekijöiden oman keikkailunnon vuoksi työntekijä oli pääsääntöisesti mukana.

Hankkeen ensimmäisen vuoden tavoitteena oli päästä kokeilemaan ammattilaisille suunnattua kohtaamiskoulutusta, joka on nimetty Toniksi (kehittämistyöhön osallistuneen huumeisiin kuolleen läheisen kunniaksi). Koulutus kehitettiin yhdessä hoitoalan, ehkäisevän päihdetyön ja yhteisöpedagogiikan ammattilaisten ja kokemusasiantuntijoiden kanssa. Koulutusta kehitettiin kolmella eri ryhmällä, joissa oli osallistujia yhteensä 34. Näistä saatujen kokemusten ja palautteiden avulla koulutusta kehitettiin eteenpäin. Se käsittää ennakkotehtävän, 2-3 tuntia kestävästä kokemusasiantuntijaluennon ja valinnaisen kahden tunnin teoriakoulutuksen, sekä loppukeskustelurungon ja arvioinnin.

Kokemusasiantuntijoiden hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehdittiin kahdella leirillä ja kuukausittaisilla tapaamisilla. Lisäksi järjestettiin kolme ulkopuolisen kouluttajan ohjaamaa tapaamista, joiden teemoina olivat itsemyötätunto (1 tapaaminen) sekä ahdistuksen ja jännityksen lieventäminen psykofyysisen fysioterapian keinoin (2 tapaamista). Kokemusasiantuntijat ovat päässeet vaikuttamaan entistä syvemmin hankkeen toimintaan ja päätöksiin mm. Kokemusasiantuntijoista kootun ohjausryhmän kautta.

Vuonna 2016 EXP2-hanke oli mukana myös seuraavissa tapahtumissa: 10.5. Päihdepäivät, 18.8. Pispalan päihde- ja mielenterveyspäivät (kokemuspuheenvuorot kannabiksesta sekä paneelikeskustelu), 26.8. Kokemusasiantuntijoiden Kokoontumisajot, 13.-14.9. Ehkäisevän työn päivät, 10.11. Armottomat vs. arvottomat? -keskustelutilaisuus. Lisäksi hankkeessa tehtiin yhteistyötä monien huumekuntoutujia kohtaavien tahojen kanssa sekä osallistutaan aktiivisesti Tampereen alueella toimivan co production -kokemusasiantuntijuusverkoston toimintaan. Muille paikkakunnille toiminnan levittämisestä on käyty keskustelua useiden järjestöjen kanssa ja ensimmäinen koulutuspilotti alkaa helmikuussa 2017.

7. Yhteistyö

YAD näkee yhteistyön tärkeänä kanavana kehittää ehkäisevän päihdetyön kenttää sekä keinona toimia tehokkaammin ja näkyvämmiin yhteisten tavoitteiden edistämiseksi. Eri toimijoiden keskinäinen vuoropuhelu, yhteiset linjaukset ja toiminta samaan suuntaan sovituilla työnjaoilla on välttämätöntä.

Yhteistyöllä voidaan saada aikaan synergiaetuja, jotka tukevat tavoitteen mukaista toimintaa ja edustavat järkevää resurssien käyttöä. Yhteistyön kautta toimijat voivat profiloitua toisiaan täydentäviksi ja purkaa turhaa päällekkäisyyttä.

YAD tekee yhteistyötä muiden järjestöjen, kunnallisten toimijoiden, paikallisten ja valtakunnallisten työryhmien ja tahojen kanssa silloin, kun yhteistyö on järkevää ja edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista.

7.1 Valtakunnallinen yhteistyö

Valtakunnallisen tason järjestöjä, verkostoja ja hankkeita, joiden kanssa YAD:lla oli yhteistyötä tai joissa YAD oli jäsenenä:

- A-klinikkasäätiö
- Allianssi
- Ehkäisevän päihdetyön verkosto sekä sen alainen Huumetyöryhmä
- Kepa - Kehitysyhteistyön palvelukeskus
- KoKoA - Koulutetut kokemusasiantuntijat ry
- Kris ry ja Kris Nuoret ry
- Music Against Drugs ry
- Nusuvefo (Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi)
- Preventiimi - nuorisoalan ehkäisevä päihdetyö -verkosto
- www.pilvenreunalla.com -sivusto (yhteistyössä Juha Vuorisen kanssa)
- Sosiaalialan työnantajaliitto
- Soste ry
- Sovatek -säätiö
- Yeesi ry

7.2 Paikallisen tason yhteistyö

YAD teki yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti **päihde-, vapaaehtois- ja nuorisjärjestöjen, rikosseuraamustoimistojen, hoitopaikkojen, kuntien nuoriso- ja sosiaalityöntekijöiden, seurakuntien, koulujen, oppilaitosten sekä alueellisten verkostojen kanssa**. Yhteistyön muodot vaihtelivat yhteisen toiminnan järjestämisestä tiedottamiseen, ehkäisevän päihdetyön suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä palvelujen vaihtoon. Kunnat myös rahoittivat yhdistyksen toimintaa ja tapahtumia saaden samalla **ehkäisevän päihdetyön toimintaa ja tukitoiminnan palveluja alueelle**. Paikallista yhteistyötä tehtiin ennen kaikkea YAD:n toimistopaikkakunnilla.

YAD on ollut mukana perustamassa **Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiötä**, (nykyinen **Sovatek**) ja ollut mukana säätiössä siitä lähtien. YAD on perustajajäsenenä mukana myös **Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki** -osuuskunnassa.

Paikallisosastoja kannustettiin osallistumaan kuntiensa verkostoyhteistyöhön sekä tiedottamaan toiminnastaan paikallisille viranomaisille ja muille alan toimijoille. Yhteistyöprojekteihin ja työryhmiin osallistutaan mielellään resurssien puitteissa ja silloin kun toiminta on YAD:n linjan mukaista.

8. Henkilöresurssit

8.1 Palkatut työntekijät

Yhdistyksessä työskenteli vuoden 2016 aikana osa-aikaisesti tai päätoimisesti yksitoista henkilöä perustyössä ja projekteissa sekä kaksi oppisopimustyöntekijää (yhteensä noin 7,4 henkilötyövuotta). Yksittäisiä työsuoritteita YAD saattoi lisäksi hankkia palkkiota tai työkorvausta vastaan. YAD kuuluu sosiaalialan työnantajaliittoon ja noudattaa sosiaalialan järjestöjen työehtosopimusta.

Yhdistyksen toimihenkilöt vuonna 2016:

Juuso Armila (Expa-projekti, Tampere)
Annukka Blom-Ruohisto (tukiystävätoiminnan koordinaattori, Helsinki)
Sami Hoisko (ehkäisevän huumeuuden suunnittelijan sijainen, Tampere)
Kim Hokkanen (oppisopimusopiskelija, Jyväskylä)
Anne Hämäläinen (verkkovapaaehtoistyön suunnittelija, Mutku netissä luki -hanke, Jyväskylä)
Hanna Ikonen (verkkovapaaehtoistyön suunnittelija, Jyväskylä)
Petra Karinen (ehkäisevän huumeuuden suunnittelija, Tampere)
Ulla Kuokkanen (toimistosihiteeri, Jyväskylä)
Susanna Kärki (Expa-projekti, Tampere)
Hanna Lamberg (ehkäisevän huumeuuden suunnittelija, Jyväskylä)
Saara Mansikka-aho (järjestötiedottaja, Jyväskylä)
Ville Nieminen (oppisopimusopiskelija, EXP2-hanke, Tampere)
Janne Paananen (toiminnanjohtaja, Jyväskylä)

8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat

Ammatillisista oppilaitoksista sekä korkeakouluista hakeutuville työharjoittelijoille on tarjottu mahdollisuus suorittaa harjoittelunsa YAD:ssa. Harjoittelijoita otettiin resurssien salliessa, niin että harjoitteluun voidaan myös YAD:n puolelta panostaa. Vuonna 2016 yhdistyksessä opintoihinsa liittyvän harjoittelun suoritti kuusi opiskelijaa. Lisäksi vuoden 2016 aikana YAD:lle tehtiin yksi opinnäytetyö.

Erilaisin työllistys-/kuntoutustuki-/harjoittelurahoin yhdistyksessä työskenteli vuoden aikana myös kuusi henkilöä yhteensä. **Työllistämässä yhdistys painottaa kuntouttavaa näkökulmaa ja työllistää mielellään henkilöitä, joilla on taustallaan päihde- tai huumeongelma.** Toisena työllistettyjen ryhmänä ovat omat vapaaehtoiset.

8.3 Hallitus

YAD:n hallituksessa on ollut perinteisesti hyvin edustettuina yhdistyksen perustoiminnan tuntevat jäsenaktiivit. Nuoruus, YAD -kokemus sekä nuoriso- ja päihdealan asiantuntemus olivat edustettuina myös vuoden 2016 hallituskokoonpanossa. Hallitus kokoontui seitsemän kertaa. Lisäksi järjestettiin sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset. Hallituksen jäsenet olivat jakaneet keskenään järjestäytymisen yhteydessä vastualueet, joiden mukaan työnjakoa pyrittiin toteuttamaan.

Kokousosallistuminen ja sitoutuminen työskentelyyn olivat hyvää. Keväällä ja syksyllä järjestettiin hallituksen ja työyhteisön yhteiset arviointi- ja suunnittelupäivät.

Lisäksi hallitus osallistui kevään ja syksyn tiimipäiville. YAD Youth Against Drugs ry:n hallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 2016 **Eeva-Kaisa Salminen**. Hallitukseen saa yhteyden sähköpostilla **hallitus@yad.fi**.

Hallitus 2016:

Eeva-Kaisa Salminen, Tampere (pj)
Mii Seppänen, Jyväskylä
Tomi Varttala, Tampere
Riikka Kaikkonen, Jyväskylä
Tuomas Laine, Jyväskylä
Vaula Ekholm, Jyväskylä

Varajäsenet:

Timo Lemettinen, Jyväskylä
Ville Särkelä, Helsinki
Sampo Tuhkanen, Riihimäki

Hallituksen sihteerinä toimi alkuvuodesta yhdistyksen toiminnanjohtaja Janne Paananen.

9. Talous ja rahoitus

9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2016

Vuosi 2016 oli talouden suhteen tasapainoilua. Maksukyky oli koko vuoden ajan riittävä, mutta koska OKM ei avustanut YAD:n festari- ja infopistetyötä aikaisempien vuosien tapaa, päätettiin jättää yksi sijainen palkkaamatta. Näin festari- ja infopistetyö pystyttiin tekemään suunnitelmien mukaan. Helsingin kaupungin kielteisen avustuspäätöksen vuoksi jouduttiin Helsingin tukiryhmätoiminta lakkauttamaan.

Yhdistyksen tuloslaskelman mukainen tulos oli tilikauden päättyessä 154 € (vuonna 2015: 4 305€). Taseen loppusumma 348 180 € (vuonna 2015: 327 996 €).

Taloudenseurannassa ja kirjaamisessa tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -tilitoimiston kanssa, joka hoitaa YAD:n kirjanpidon ja palkanlaskennan. Yhdistyksen tilintarkastajana toimi Ernst & Youngin Jukka Erola.

9.2 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana oli vuonna 2016 Raha-automaattiyhdistys (RAY), joka tuki yhdistystä yleis- ja projektiavustuksilla yhteensä 377 288 € (käytetyt avustukset). Tukea toimintaan saatiin myös Opetus- ja kulttuuriministeriöltä ”Mutku netissä luki” - hankkeeseen.

Paikallisosastojen kotikunnat tukivat paikallista toimintaa. Vuonna 2016 paikallisosastojen tuotot olivat 14 000€. Tämä laski lähes puolella Helsingin kaupungin avustuksen tippuessa pois.

Paikallisosastoilla oli omat tilinsä ja tilinkäyttäjensä. Valtakunnallinen yhdistys kuitenkin viime kädessä hallinnoi ja vastaa niidenkin taloudenpidosta.

9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta

Ulkoistettuna varainhankinnan muotona YAD jatkoi yhteistyötä **Kustannus Ampiaisen Oy:n** kanssa. Myyntituotteina olivat vuonna 2016 seinäkalenteri ja muistitikku. Myynnistä tuloutui 37 781 € (vuonna 2015 varainhankinta tuotti 37 796 €) YAD:lle.

Vuonna 2016 yhdistyksen jäsenmaksu oli 6 €, tukijäsenmaksu 20 € ja yhteisötukijäsenmaksu 100 €. Lisäksi vuodesta 2013 lähtien on ollut mahdollista maksaa jäsenmaksu kerralla koko elämäksi 60 eurolla. Jäsenmaksutuotoista ohjattiin 25 % lähimmän paikallisosaston toimintaan. Jäsenmaksutuottojen merkitys yhdistyksen varainhankinnassa on vuositasolla marginaalinen.

9.4 YAD -materiaalimyynti

Yhdistys myi tuotteitaan tehdäkseen yhdistystä ja sen logoa tunnetuksi sekä levittääkseen päihde- ja huumetietoutta. Tällaisia jäsen- ja tukituotteita ovat muun muassa t-paidat, pinssit, hupparit ja kangaskassit. Lisäksi myytiin tietomateriaaleja kuten Pienryhmätoiminnan kirjaa, Puhetta päihteistä -vihkosta, Kannabis Mythbuster -esitteitä ja huumeinfokortteja. Tuotteita myytiin tapahtumissa ja verkkokaupassa. Materiaalimyyntin nettoarvo on vuositasolla marginaalinen yhdistyksen tuottojen muodostumisessa.

10. Toimitilat

Yhdistyksellä oli käytössään kolme eri toimitilaa vuonna 2016. Jyväskylässä YAD:n omistamalla keskustoimistolla Lutakossa työskenteli vuoden aikana kuusi yhdistyksen työntekijää ja oppisopimusopiskelija.

Tampereella YAD on vuokralla Kumppanuustalo Arttelissa. Siellä työskenteli 2016 viisi työntekijää ja oppisopimustyöntekijä. Helsingissä YAD oli vuokralaisena Onnellisuusopiston tiloissa ja siellä työskenteli tammikuun 2016 yksi työntekijä.

Paikallisosastot kokoontuivat muun muassa nuorisotiloilla ja kahviloissa, toimistopaikkakuntien paikallisosastot YAD:n toimitiloissa.

YAD:n toimistoilla kokoontuu ilta-aikoina esimerkiksi NA- ja AAL -ryhmiä.

11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi

Yhdistyksen toiminnasta **raportoitiin työraportein ja erilaisin dokumentaatiolomakkein** niitä käsiteltiin säännöllisesti tiimikokouksissa sekä arviointi- ja suunnittelupäivillä. Sosiaalisen tilinpidon dokumentointi- ja arviointimalli tehtiin vuonna 2016 festari- ja infopistetyöstä, Street Teamistä, Expa -Kokemusasiatuntijuushankkeesta sekä paikallisosastotoiminnasta.

Kehittämisen- ja konseptointityön tuloksena toteutetut päihdekasvatuksen menetelmäkortit lanseerattiin käyttöön 2012 ja niiden käyttöön opastavia Käyttä pidempää -koulutuksia järjestettiin tilauksesta myös 2016. Vuonna 2016 tuotettiin Stiftelsen 7:nde Mars säätiön rahoituksella kaksi uutta päihdekasvatusmenetelmää: Mielikuvani päihdeistä -kortit ja Addiktiokortit.

Osana hallinnon kehittämistä kirjattiin yhdistykselle 2012 laajempi **talous- ja johtosääntö**, joka täydentää aiempaa käytännönläheistä taloussääntöä. Näitä noudatettiin 2016 ja ne tarkastetaan hallituksessa vuosittain.

YAD:n hallitus seurasi yhdistyslain mukaisesti järjestön toimintaa ja taloutta omissa kokouksissaan sekä työntekijöiden tuottamien raporttien pohjalta. Projekteissa tuotettiin omaa raportointia myös ulkoista arviointia hyödyntäen, hallitus arvioi toimintaansa ja paikallisosastotoiminnan osalta koottiin tiedot vuoden toiminnoista ja toimintoihin osallistuneiden määristä webropol -lomakkeella. Toimivia malleja ja dokumentointijärjestelmiä tilasto- ja muun arviointitiedon keräämiseksi vapaaehtoisten toteuttamasta toiminnasta kehitetään edelleen.

Lisätietoja ja materiaaleja: www.yad.fi